

Jeg blev advaret

Herværende artikel er oversat til dansk af forfatteren efter det originale engelske manuskript med titlen "I was warned", af Egon Andersen, Solvang, Californien, USA. Oversættelsen bærer tydelig præg af forfatterens mange år i USA. Vi har valgt, at gengive det stort set som Egon Andersen har skrevet og oversat det, præget som det er af voldsomme begivenheder og stærke følelser. Kaj N. Pedersen, Gistrup, formand for Vejgaard Lokalhistoriske Forening, takkes for at have formidlet kontakten og manuskriptet.

Af Egon Andersen

Den 10. juni 1948 stod jeg ved rælingen ombord på S/S Kjøbenhavn og vinkede farvel til familie og venner, som jeg havde spenderet en god tid sammen med under min hjemtur fra et atletikstævne i Sverige, som jeg havde deltaget i. Jeg var på vej til Aalborg, min hjemby.

S/S Kjøbenhavn var et af de to passagerskibe mellem København og Aalborg. Overnat rejsetid var omkring otte timer. Folk som rejste denne rute var i stand til at sove ombord på skibet under rejsen.

Jeg besluttede at gå til min sovekabine med det samme for at få en god nats søvn, da jeg var træt fra min tur til stævnet i Sverige og efter mange sjove og dejlige dage i København med familie og venner. Alle turistklassekabiner havde fire køjer, og siden jeg havde bestilt min rejse for en turistkabine, mente jeg, at jeg måtte dele kabine med tre andre mænd.

Til min overraskelse, da jeg ankom til min kabine, fandt jeg tre flinke damer der. Efter en god latter og undersøgelse af vore billetter, blev vi enige om, at det ikke ville være pænt af mig at dele soveplads i så kønt et selskab. Vi blev enige om, at en fejl var begået af personen, der havde udstedt min billet.

Jeg gik tilbage til skibets salgskontor for at fortælle dem der, at jeg havde fået udstedt en forkert billet. Den venlige mand der fortalte mig, at han var meget ked af, hvad der var sket og han ville udstede mig en ny billet. Uheldigvis var der kun sovekabiner i bunden af skibet tilbage. Han spurgte mig, om jeg ville acceptere en soveplads dernede. Jeg sagde, at jeg ikke havde noget imod det, så han udstedte mig en ny billet. Jeg gik så ned ad trapperne til min nye kabine.

Da jeg åbnede døren til kabinen, så jeg, at tre af sovepladserne var optaget af tre mænd, der alle sov. Jeg fortsatte med at børste tænder, få lidt vand i ansigtet osv., trak af tøjet og gik i seng i min pyjamas, alt så stille som muligt, for at undgå at vække mine fælles kabinemedlemmer. Før jeg faldt i søvn, lå jeg og tænkte på den sjove lille oplevelse, jeg havde haft med den forkerte billet udstedt til en damekabine.

Fordi kabinen, jeg var i, var i bunden af skibet og tæt ved skibets motorer, var støjen meget høj, så jeg kom til at tænke på, at jeg egentlig var i et lokale, der var under overfladen af vandet. Jeg begyndte at tænke på, hvad jeg ville gøre, hvis skibet løb på en mine eller noget lignende. Jeg ville ikke have nogen stor chance, ville jeg? Åh, sagde jeg til mig selv, du er i en "drømmeverden". Du har rejst denne rute mange, mange gange med dette skib, og ingenting er sket. Skibet sejler hver nat, af hver uge, måned efter måned for flere år. Se på mulighederne for ulykker! Svage! Det er ufornuftigt af dig at tænke således!

Jeg kunne ikke stoppe mine tanker om dette, så jeg tænkte, hvad jeg ville gøre, hvis ulykken skete: Når jeg hører eksplosionen, vil jeg springe ud af min køje. Døren er lige til højre for mig; åbne døren, løb op ad trapperne og styrt til sikkerhed. Mit hjerte bankede og mine brystmuskler stivnede; mine kinder blev røde og varme og jeg forstod, at jeg var bange. Meget bange. Noget jeg aldrig havde følt før i mit liv! Jeg prøvede igen at overbevise mig selv om, at jeg lod mine ufornuftige tanker tage overhånd over mig. Endelig! Min træthed tog over og jeg faldt i søvn.

Klokken 3:50 næste morgen skete det! S/S Kjøbenhavn løb på en mine, der rev hul på venstre side af skibet. Det var så stort som 25% af skibets side. Jeg vågnede ved lyden af eksplosionen i mine ører. Jeg gjorde nøjagtigt, hvad jeg havde "planlagt" hvis dette ville ske. Jeg sprang ud af køjen, til højre, løftede låseklappen op, åbnede døren, løb ud i korridoren. Og døren sprang tilbage, lukket efter mig!

Jeg hørte folk skrig og råbe på etagen over mig. Jeg så ingen i korridoren, hvor jeg var. Vandet kom ind hurtigt og skibet rullede over på den anden side. Alt var ude af balance. Jeg måtte støtte mig med en fod mod væggen for at stå oprejst. Jeg hørte frygtelige bange stemmer fra kabinen, jeg lige havde forladt. Kabinedøren var over mig nu. Jeg prøvede at skubbe den ind, men det var håbløst. Døren havde låst sig selv fast i rammen på grund af den stilling, skibet var i, med siden i vandet. Vandet var nu så højt, hvor jeg var i korridoren, at jeg måtte løbe hurtigt; ellers ville jeg ikke klare det.

Jeg spurtede ned ad korridoren imod trapperne, snublede frem og tilbage, fra side til side. Jeg måtte støtte mig selv med hænder og fødder imod væggene og gulvet.

Endelig var jeg ved trapperne og skyndte mig op de to første længder af trapper. Ved at trække mig op med hænderne på gelænderet, nåede jeg den tredje og sidste længde, hvilket var en udgang til skibets restaurant. Her opdagede jeg at det store glasporcelænskab lige foran trapperne var væltet og lå i glasskår med indholdet også spredt overalt i små skarpe skår! Jeg nåede at komme igennem dette på bare fødder, uden at vide smerter. Efter nogle få sekunder var jeg ude på det åbne dæk. Der var stor forvirring der. Folk løb frem og tilbage på den indvendige side af skibets ræling, der nu var omtrent i vandet. Søfolkene råbte, prøvede at dirigere de bange passagerer, imens de prøvede at få dem til at falde til ro. De uddelte redningsbælter til nogle. En sømand, rød i ansigtet, smed et redningsbælte til mig og råbte: "Spring ud unge mand!" Jeg spurgte med rystende stemme: "Hvor galt er det?" Sømanden svarede: "Det er galt unge mand, det er galt. Spring!"

Med fumlende fingre bandt jeg båndet om livet, imens jeg så den forvirrende situation omkring mig. Skibet var nu helt nede med siden i vandet. Man kunne ikke stå oprejst mere på dækket. Folk holdt ved alt de kunne nå med hænderne for støtte. Mange gled ud over rælingen og forsvandt i vandet. Jeg sprang ud, sammen med mange andre passagerer, i det kolde oceanvand. Korkstykkerne fra den rådne snor, jeg havde om livet, lå og flød omkring mig i vandet!

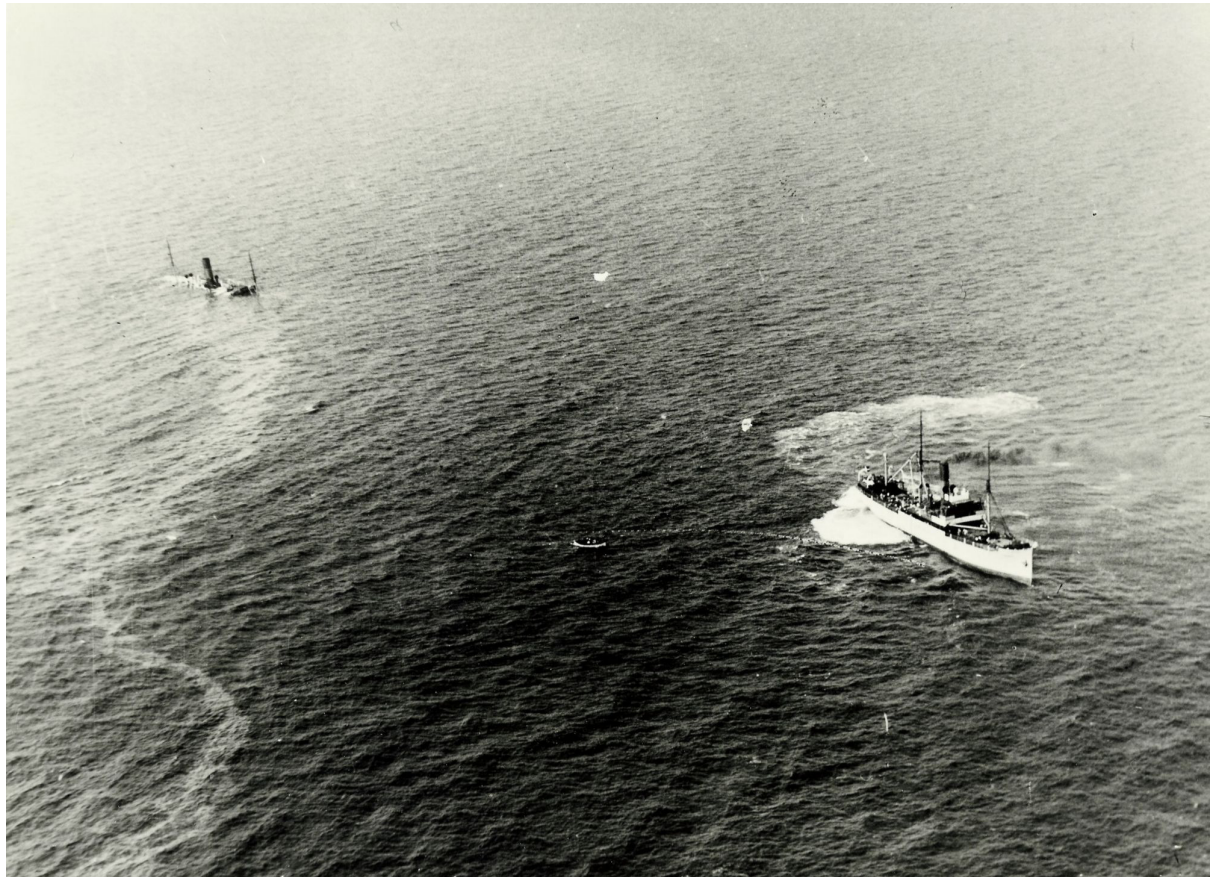
Mange mennesker så deres kære forsvinde i vandet, også mange sårede af eksplosionen. Kun nogle få flåder og en båd eller to faldt ud. Disse var kun til hjælp for få mennesker.

Efter en time og 50 minutter blev vi samlet op af mandskabet på S/S Frigga, en dansk fragtbåd, som lå langt tilbage fra hvor ulykken skete. De fleste sov i bunden af skibet, da det skete! I bunden hvor jeg sov!

Igennem hele dette mareridt, jeg kunne ikke tro, at jeg var med til det. Dette var noget der skete for andre mennesker. Vi læser og hører om sådan noget, men tror ikke det kan ske os. Kun sekunder holdt mig borte fra en frygtelig død bag en kabinedør på S/S Kjøbenhavn, den 11. juni 1948.

Jeg kan kun undre mig over hvad der advarede mig, før jeg faldt i søvn den aften før skibet gik ned.

Rutebåden Kjøbenhavns forlis den 11. juni 1948 ved Hals Barre. Kjøbenhavn, som blev minesprængt, ses til venstre i billedet. Ved forliset omkom 48 mennesker, mens 310 blev reddet. Foto: Hals Arkiv, B2392.

Denne artikel er tidligere publiceret i Årsskrift 2003, publiceret i 2004 af Hals Museum og Museumsforeningen for Hals Kommune.